

XAVIER SARRIÀ Músic i escriptor

“No he escrit pensant en el públic d'Obrint Pas”

XAVIER ALIAGA

Ser el cap visible d'un projecte musical com Obrint Pas, amb quinze anys de trajectòria, et pot obrir les portes de la literatura. Però el fet que Xavi Sarrià (1977), barceloní de naixement i valencià de fet, siga un personatge popular, també té l'inconvenient que la seua incursió en el món de la lletra impresa estiga sotmesa a observació exhaustiva. Els malpensats, tanmateix, poden anar dissolent la manifestació. El seu primer llibre, *Històries del Paradís* (Editorial Bromera, 2008), se sosté en un bagatge previ important com a autor de les lletres d'Obrint Pas i per una vocació literària que es remunta als “dotze o tretze anys”, quan Sarrià va començar a escriure “per desfogar-se”. A banda, el fet d'haver recorregut mig món amb la seua banda, d'haver conegut realitats diverses, li ha atorgat un cabal de vivències que no sol estar a l'abast de persones que acaben de superar la trentena. La seua primera criatura literària és un recull de vint-i-dos narracions breus d'alt voltatge, escrites enmig d'una gira que va dur Obrint Pas a racons del mapa com Caracas, Praga, Berlín o Zagreb, entre molts altres, en què Sarrià indaga en un món ple a vessar de doloroses contradiccions. Un viatge d'abast planetari: de la rica Finlàndia a les miserables favelas sud-americanes. I ho fa evitant el to pamfletari i mantenint l'equilibri entre la tragèdia inevitable, l'observació neutra i pinzellades ben administrades d'humor i fauna que descongessionen un viatge punyent i necessari. Com ell mateix diu, “he escrit el llibre que m'agradaria trobar a les llibreries”.

Xavi Sarrià va començar a escriure abans de fer cançons, però la seua vocació literària ha hagut d'esperar per a eixir a l'exterior. “Quinze anys de discos i gires em van absorbir per complet. Encara que tractava de compaginar la música amb l'escriptura no ha estat fins ara que m'he decidit a afrontar el projecte de traure un llibre. Els contes són recents, però es basen en

Xavi Sarrià durant l'entrevista. / JESÚS CÍSCAR

històries que he estat acumulant, en les aventures i les experiències del grup...”, aclareix. Històries que indaguen un terreny combatiu que coneix bé, perquè és el que xafa a l'hora d'escriure les lletres d'Obrint Pas. “És evident que els anys com a lletrista m'han ajudat a escriure les narracions curtes, però també són terrenys diferents: la lletra ve acompanyada de la música i tota la seua

energia; en canvi el llibre no té aqueixa energia, però pots aprofundir més les històries. Però bé, les meues influències són de tot tipus, i el meu món és molt audiovisual, de la música i també de les pel·lícules. De la mateixa manera que les lletres tenen influències literàries”, raona.

Històries del Paradís és una mena de collage temàtic, però també

hi ha un esforç de diversificació formal a l'hora de presentar-hi les narracions. “Hi ha contes que desemboquen en un final que t'explica tota la resta del conte. En altres casos, la història és el conte, petites fotografies del món, on no calia un gir sorprenent, sinó presentar la realitat des d'un punt de vista que em fa l'efecte que no s'ha tractat molt. El llibre va saltant d'un lloc a un altre del planeta, com si foren flaixos, tractant de despertar sensacions en el lector”. Una estructura que remet a Babel, la pel·lícula d'Alejandro González Iñárritu, entre altres referències cinematogràfiques. “La veritat és que aqueix tipus d'històries entrelaçades que passen en diferents parts del món són una de les influències que té el llibre. Però tampoc tenia la voluntat d'entrelaçar totes les històries. Conviuen en el mateix context i es desenvolupen al mateix temps, com un dia a la Terra. Volia recalcar el concepte de món global: hi ha una xica japonesa que llig la història del xic finlandès. O un americà que parla de les presons i després apareix un presoner de Guantánamo”.

Respecte del to, Sarrià fica els peus al fang, però amb la subtilesa suficient perquè la visió pessimista, fregant a voltes el nihilisme, no contamine tot el conjunt. “Quan parles de situacions dures, no pots evitar ser cru, i que els contes tinguen cruïda. El que passa és que també hi ha esclatxes obertes a l'esperança. De fet, els contes s'estructuren a través de sentiments, com la por, la il·lusió, que són universals, per a poder posar-nos en la pell dels personatges”, explica. De vegades, fins i tot, hi apareix un humor joiós, com en el conte en què un xiquet enjogassat en una platja pren la forma d'un constructor cobdiciós. “Em va agradar molt la imatge, la mentalitat infantil dels que ens governen d'aparençar, de voler fer... La política valenciana és molt surrealista, però hi estem tan acostumats que caiem en l'error de creure que això és normal. Però bé, tenia la voluntat de donar al llibre algun toc màgic, humorístic, un

cert equilibri”. Les faules, amb insectes com a protagonistes, que hi ha en *Històries del Paradís* també aconsegueixen aqueix paper. “Funcionaven per a trencar els episodis dramàtics que van succeint, per a descansar de la dinàmica d'un llibre que és dur”, admet.

La gestació del volum, en plena gira d'Obrint Pas, no ha estat fàcil. Però també ha enriquit el producte final. “M'ha costat bastant. He hagut d'obligar-me molt, però també és cert que em feia molta il·lusió i em servia per a desconnectar del dia a dia del grup, per a refugiar-m'hi. Però sí, moltes històries s'han escrit en la furgoneta, amb el portàtil, fent moltes correccions, revisions... Al mateix temps, els viatges han enriquit molt el llibre. Sense haver estat als llocs que hi apareixen, com Sud-amèrica o Bòsnia, hauria estat molt difícil. Serveix per a desfer-se de prejudicis i tractar de sentir les coses com les senten allà. Hi ha un treball de documentació molt gran, d'estar segur”.

Algú que ha contribuït a traure el rock en valencià del racó de la marginalitat, que lidera una formació que ven milers de discos i que fa concerts davant audiències vertiginoses, no té cap necessitat de demostrar res en uns altres àmbits. Tanmateix, per a Xavi Sarrià publicar un llibre és “ reprendre una

“El llibre va saltant d'un lloc a un altre del planeta, com si foren flaixos”

il·lusió”. “Sempre m'ha agradat contar històries iestic ací per a aprendre i escoltar. El meu motor és la il·lusió, m'interessen unes altres històries i no és bo tancar-se en un únic món, com la música”, diu. Tot i que és difícil destriar el músic d'èxit de l'escriptor que comença. “És inevitable que la faceta del grup es reflectisca en el llibre, perquè és la mateixa persona, però, sincerament, no l'he escrit pensant en el públic d'Obrint Pas. Tampoc és que, quan fem discos, hi pensem. Amb el llibre comence una travessia i he tractat d'escriure el llibre que a mi m'agradaria trobar a les llibreries, però és evident que s'hi reflecteix el que és Obrint Pas, perquè és difícil de separar. És una altra faceta d'un mateix autor”, addeuix.

nascut a Hèlsinki, i no a Bellreguard o a Cinctorres, s'ha d'atribuir a més raons que a l'atzar—, amb un fusell a la mà, decideix eliminar la senyoreta Mälkki i altres companys d'institut.

I, amb més fortuna encara, Sarrià ha sabut estrenar-se amb contes —vint-i-dos per a ser exactes i per a deixar constància d'un nombre feliç en la història de la narrativa breu catalana— que trenquen les cadenes d'un llenguatge al

Paga la pena advertir que no és fàcil trobar-hi elements desapropiats

servei exclusiu de la reivindicació i que aspiren a guanyar en eficàcia gràcies a les maneres de la literatura. No cal tampoc descobrir ara els ets i els uts del laboratori del jove escriptor, però paga la pena advertir que no és fàcil trobar-hi elements desapropiats. Com si haguera après la lliçó que un bon contista no pot permetre's pirotècnies

sumptuoses i estèrils. Per això, si el títol del conjunt fa de la ironia un esplèndid motor de suggeriments, els dels contes són un exercici modelic de concentració significativa i una insistència més en el fet que les anècdotes a què s'hi al·ludeix són, en substància, aliment de l'ànima humana, dels seus sentiments. I és bo recordar que els procediments tenen sovint una gravetat superior a la que aparenten. D'exemples, n'hi ha a bondó al llarg del llibre. Els títols, sí, però també la citació inicial que serveix per a cloure la totalitat amb una invitació a traure conseqüències finals, o les resolucions dels contes, que han fugit d'esquemes repetitius i dessucats, que sempre juguen en contra de la sorpresa que pretenien. I, sobretot, la manera amb què Sarrià supera una dependència excessiva del que retrata. És la seua virtut més important: portar el conte en una direcció que, en lloc de sotmetre's a la realitat, aprofita la literatura per a transgredir-la. No debades el protagonista de “TV” transmigra a la mateixa velocitat del zàping que practica, i transforma en milers de punts lumínics, fins als jos dels protagonistes televisius.

A MANERA DE TASCÓ

Vint-i-dos contes

VICENT ALONSO

Hem d'arribar a les darreres pàgines del llibre per a veure'ns retratats sense miraments. És el moment en què Xavi Sarrià, que s'ha estrenat com a escriptor de contes amb aquest *Històries del Paradís* (Bromera, 2008), decideix situar el narrador protagonista del conte “TV”, que tanca el volum, davant de la tele pròpia, “la tele del lloc on vius”, és a dir, de Canal 9, per ferne un resum que sembla només un tast de la gran misèria que s'hi endevina. Certament, tampoc no calen grans paraules per a denunciar el conegut discurs de “l'aigua per ací”, “catalans per allà”, “inauguracions per l'altre costat” i “aqueilles tertúlies nocturnes on apareix el millor de cada casa de la fauna ibèrica amb il·lustres personatges i altres de la pàtria casposa deba-

tent sobre els grans temes actuals”. Dic que es tracta només d'un tast, perquè ací, Sarrià com qualsevol altre patidor de la cadena autonòmica, podria estendre's sense laco-nismes preconcebuts. L'assumpte dona per a molt. Pensem si no en aquestes mateixes tertúlies casposes que denuncia Sarrià visitades de tant en tant per algun dels nostres il·lustres i ja tenim una polèmica assegurada sobre l'actitud que un ha de prendre davant de les circumstàncies del destí democràtic.

Però Sarrià, per fortuna, no ha fet del panorama més proper la matèria única de la seua incursió literària. Sembla fins i tot que ha volgut desmarcar-se'n sense subterfugis. Si llegim, l'un darrere de l'altre, els contes del llibre —l'ordre, sovint menyspreat, que tant preocupava el mestre Calders—, sen-

tim que hem estat convidats a un vol ecumènic, de problemes comuns, però que s'esdevenen arreu d'un món que els mitjans —les teles que el protagonista del darrer dels contes, cansat, mig malalt i amb mal de cap, empra per a llevar-se de damunt el desfici que l'aclapara— han convertit en el pa i la sal dels humans. La literatura amb què Sarrià s'estrena té la doble condició de denúncia i de denúncia global. Una literatura compromesa amb el retrat, trist i dolorós, de comportaments que no ens deixen, als humans, gaire ufanosos de la nostra condició. I no tant perquè hi haja personatges capaços d'accions fora de la norma com pel fet que accions tals siguen possibles. Al capdavall, la societat que vivim ha produït monstres com ara el que —dubte si que haja